Førsteblad

Emne 10

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: ~~XV~~ Attåtfôr

Oppskr. av: Aasm. Eggjeli(?)

(adresse): Rauland

Fylke: Telemark

Herad: Rauland

Bygdelag: Vå og Arabygdi

Gard:

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Etter Sebbilla Lid. fødd 1864 ~~[illegible]~~ i Vå.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke): Bondekone på Bakkeie(?) Hadland

SVAR

I dei ytre grenner i Rauland: Raulandsgrenn
Hadland, Nesland, Austbø, Løyning
m.a. høyrer ein lite um at dei bruka
eller hev bruka „Attåtfôr", anna ~~det~~
det kom hende av og til i „Varknipa"
at dei måtte til med mosing og
lynging. Men i Vå - Arabygdi, Møsstrond
var det ålmennt å sanke mose og
lyng - jamvel um hausten.
Likeins bruka dei å „resa" og skava.
I Arabygdi - Vå, bruka dei mest ris,
bjørkeris - selje - og alm-ris. Desse 2
siste likar krøteri so godt.
Lyngen dei bruka var buskelyng, dei
reiv den upp med hendene - stappa den
i sekker - rulla dei fyre berg nedover
til garden (der er so bratt) - og fekk
dei undertak i løda eller [illegible]:
der dei lagra det til vetren.
Lyng og ris gav dei kyrne utan
å hakka - eller koka - eller blanda
den med ~~[illegible]~~ mjøl eller andre grøstur,
„- plent som den var, når dei kom heim med
den um hausten, og dei åt den so godt".

3936

Det var mest kvinnfolk som var til fjells og reiv lyng. Dei var helst mange i fylgje – frå fleire garder, so det var berre moro – desse fjellturom i fint vêr på høgfjelle.

Lyng var der nokk av – over dei store viddene. „Blei det forlite fôr um våren måtte me avsta på akrom, på lyngeng att, då var me og helst fleire i fylgjë" sa Sibilla. „Men det var mora då. au" la ha til. „Åa so reisa me uppi liene, – selje og „åm"x) lika kyne so godt" „Det var både kyr og sauer som åt lyng, ja dei lika „burstelyngen" godt, både kyr og sauer, og dei åt 'n turr som 'n var – utan innblanding av nokon slag."

— " —

Reinmose samla dei saman helst etter regn, elles drøys'n so sund, og dei rekna mosen for „godt fôr".
Reinmosen løyer dei „tøyse" av – sume, – men andre gav krøteri denne og – somme var

Matmose

Matmose eller Islandsmose bruka dei til grisefôr, kaka velling o.s.v. Det blei gjeve grisen av den maten i krigstida, både i 1914 og 1940–45 var matmose ålmen mat for grisen.

— " —

Lav, granbar, vier og kjer av hau vore bruka til fôr.

x) åm = alm.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

3936